

Posudek na diplomovou práci Bc. Sabiny Vlachové

Analýza aditivních (zahrnujících) aktualizátorů v češtině a ve španělštině

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2017, 92 stran)

Bc. Sabina Vlachová se ve své práci zabývá jevem relativně okrajovým a v české hispanistice nepříliš probádaným. Na Filozofické fakultě JU se tomuto tématu v posledních letech věnuje pozornost zejména v souvislosti s kontrastivním výzkumem v oblasti AČV, jímž se zabývá i autorčina školitelka. Není proto divu, že tato práce je již druhou v pořadí, kterou na problematiku aktualizátorů (tentokrát aditivních) v tomto roce oponuji.

Na úvod svého posudku musím konstatovat, že dané téma lze právem řadit mezi témata obtížnější, a to zejména s ohledem na identifikaci daného jevu v textu. Ve španělsky psaných zdrojích, mám na mysli zejména tradiční gramatiky španělského jazyka, tomuto jevu nebývá věnována takřka žádná pozornost. Z toho důvodů byla autorka primárně odkázána na práci s prameny českými – zejména dizertační práce B. Štěpánkové, 2013. Práce s tímto zdrojem byla ostatně vhodná i vzhledem ke kontrastivně zaměřenému výzkumu. Práci s primární i sekundární literaturou, které je věnována teoretická část dané práce, hodnotím vesměs pozitivně. Je sice otázkou, nakolik bylo žádoucí danou problematiku probírat na několika místech (podle mého názoru) až příliš detailně – mám zde na mysli zejména diachronní pohled na tyto prvky v odborné časopisecké studii Garcíí Péreze (2013), příp. pragmatický přístup ke studiu aktualizátorů podle Portolése (2007) – neboť pro následnou analýzu z tohoto velmi odborného a náročného textu nevyplývalo prakticky nic. Na druhou stranu oceňuji, že autorka o existenci těchto studií ví a že se jim snažila porozumět.

V praktické části se autorka zaměřila na kontrastivní analýzu celkem 26 českých aktualizátorů. Jejím cílem bylo zjistit, jakým způsobem jsou tyto prvky „přeloženy do španělského jazyka“ (str. 46). Autorčiny analýzy jsou pečlivé, je patrné, že pracovala promyšleným způsobem. V dílčích závěrech se zaměřila jednak na otázku zachování stejného významu při překladu daného aktualizátoru do španělštiny a dále na zachování stejného pozičního umístění daného aktualizátoru ve větě. Své výsledky kvantifikovala v přehledných a užitečných tabulkách (od str. 77). V souvislosti s částí praktickou bych měla několik otázek:

1) Nakolik se domníváte, že je možno na základě uvedených příkladů přeložených textů vyvozovat systémové informace o pozičních tendencích aktualizátorů v obou jazycích? Nemohou čtené asymetrie v pozici jednotlivých aktualizátorů vypovídat i o tom, že pro překladatele jsou tyto jednotky vnímány spíše jako sekundární? Dalo by se z uvedeného vzorku

dat identifikovat, zda dané prvky v obou jazycích aktualizují vždy stejné segmenty (tzv. zasažené výrazy – viz str. 15)? Z některých příkladů (např. 85-86) mám pocit, že tomu tak není.

2) Pracovala jste se všemi výskyty daných prvků, nebo jste průběžně odfiltrovala ty prvky, které nesplňovaly podmínky zařazení mezi aktualizátory - viz teoretická část od str. 15, v níž byly definovány prototypické vlastnosti, jimiž se tyto prvky odlišují od potenciálně homonymních výrazů.

3) Je výraz *většinou* v příkladu (148a) opravdu aktualizátorem – vzhledem ke konstatování v úvodu do této kapitoly na str. 68?

Jak jsem již uvedla v jiném posudku na práci s podobným tématem, přínos této práce spatřuji zejména v poukázání na jev, kterému v české hispanistice dosud nebyla věnována systematická pozornost. Oceňuji i práci s korpusovým nástrojem. Cíle práce byly podle mého názoru naplněny, autorka prokázala schopnost aplikovat teoretické poznatky na konkrétní vzorek jazykových dat. Po formální stránce je práce v pořádku, místy obsahuje několik zanedbatelných překlepů (str. 10, 13, 34, 46). Stylistická úroveň práce je velmi slušná.

Závěr: Závěrem konstatuji, že předkládaná diplomová práce Bc. Sabiny Vlachové vyhovuje požadavkům na tento typ prací kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou **výborně**, s tím že výsledná známka bude stanovena na základě průběhu obhajoby.

V Českých Budějovicích, 5. června 2018

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.